

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling

Större pilot- och demonstrationsprojekt för energi- och klimatomställning

Du som har en innovativ lösning, produkt eller tjänst, som tar sikte på energi- och klimatomställningen, är välkommen att söka stöd för större pilot- eller demonstrationsprojekt.

1 Innehåll

1	Om utlysningen	3
2	Viktiga datum	6
3	Vem kan söka?	6
4	Hur bedömer vi din ansökan?	6
5	Detta ska finnas med i ansökan	8
6	Så här ansöker du	8
7	Så mycket stöd kan du få	9
8	Vad händer efter att du lämnat in skiss/ansökan?	11
9	Utlisningen är en del av programmet Pilot och demonstration	12
	Bilaga 1. Vilka aktiviteter kan vi få stöd för?	13
	Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd	23

1 Om utlysningen

Pilot- och demonstrationsprojekt behövs för att accelerera energi- och klimatomställningen. Att gå från att testa en lösning i mindre skala till att få den etablerad i samhället tar ofta lång tid och kan medföra stora effekter på andra delar i systemen som är svåra att överblicka i tidiga skede. Lösningar behöver därför demonstreras i en större skala i relevant miljö.

Utlysningen genomförs inom ramen av programmet Pilot- och Demonstrationsprojekt. Programmet ska bidra till visionen om hållbart energisystem samt bidra till energi- och klimatmålen genom att öka förutsättningarna för att innovativa lösningar ska göra insteg på marknaden, skalas upp och spridas för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling, en effektiv energianvändning samt en trygg och uthållig energitillförsel.

Sverige har goda förutsättningar att bli ledande i omställningen till ett hållbart energisystem. För att lyckas med det är pilot- och demonstrationer av innovationer ofta avgörande för att de ska implementeras och nå ut på marknaden. Programmet och utlysningen ska också öka förutsättningarna för att lösningar ska kunna göra insteg på marknaden, skalas upp och spridas. Det leder till nya affärsmöjligheter och exportmöjligheter som stärker industrin och samhället i omställningen till ett hållbart energisystem samt bidra till energi- och klimatmålen.

1.1 Vad kännetecknas ett pilot- och demonstrationsprojekt

Programmet pilot och demonstration tar sikte på omställning av energisystemen, inom olika utmaningsområden. Dessa inkluderar utmaningar inom alla samhällsområden och sektorer inklusive industrin, transport, bioenergi, el-området och bebyggelsen. Insatserna riktar sig till alla former av produkt-, produktions- och systemlösningar med relevant mognadsgrad och skala lämpligt för pilot eller demonstration vilket innefattar även tjänster och processer som behövs för energi- och klimatomställningen.

1.1.1 Projekttyp

Projekt ska vara inom något av följande kategorier, alternativt en kombination av dessa:

Produkt-, tjänst- eller prototypdemonstrationer - projekt som syftar till att demonstreranya produkter eller tjänster. Projekt kan innefatta demonstrationer av en del av eller hela funktionen för produkten eller tjänsten.

Produktionsdemonstration – projekt som syftar till att demonstrera en tillverkningslina eller produktionsprocess med förmåga att producera en produkt eller tjänst. Här ingår pilotproduktionsanläggningar, samt att utveckla tillverkningsprocesser och demonstrera tillverkning i industriell skala.

Systemdemonstration – Systemdemonstrationer är ett sätt att hitta och förstå vad som behöver förändras för att uppnå omställning. Det kan göras genom att ta hänsyn till alla aspekter som krävs för att lösa ett problem. Test med systemdemonstrationer sker i verklig miljö i människors vardag. Systemdemonstrationer utformas och genomförs med ett tydligt systemperspektiv genom att adressera flera dimensioner av systeminnovation:

- Teknik, produkter och processer
- Affärsmodeller, investeringar och upphandling
- Policy och regelverk
- Beteende, kultur och värderingar

Kommersialiseringspotential behöver inte vara i fokus hos denna typ av demonstrationer.

1.1.2 Projektets totala stödberättigade kostnader

Utlysningen riktar sig till större pilot- och demonstrationsprojekt där de totala stödberättigade kostnaderna ska vara minst 7 000 000 kronor.

1.1.3 Projektet ska vara företagsdrivet

Utlysningen riktar sig till större pilot- och demonstrationsprojekt av lösningar som på relativt kort sikt har potential att göra insteg på marknaden. Det är därför viktigt att företag i projektet, snarare än forskningsorganisationer, har huvuddelen av projektets stödberättigade kostnader. Forskningsorganisationer kan samtidigt ha en roll men projekten förväntas vara tydligt företagsdrivna. Följande gäller för andelen av kostnader som ska uppgå hos företagen:

- För en produkt-, tjänst-, prototyp- och produktionsdemonstration ska andelen av projektets totala stödberättigade kostnader hos företagen minst uppgå till 85 procent.
- För en systemdemonstration ska andelen av projektets totala stödberättigade kostnader hos företagen alternativt kommuner minst uppgå till 50 procent.

1.1.4 Lösningen ska ha uppnått en mognadsgrad lämplig för större pilot och demonstrationsprojekt

Programmets inriktning är att stödja lösningar som har uppnått en mognadsgrad lämplig för större pilot och demonstrationsprojekt.

Mognadsgraden (så kallad Readiness Level, RL) ska vara, vid ansökningstillfället, på nivå RL 5, se Tabell 1. Lösningen ska ha genomgått aktiviteter som beskrivs och kännetecknas av steg RL 5 och syftet med projektet är att vid projektslut ha genomgått aktiviteter som beskrivs och kännetecknas av steg RL 6 till RL 8.

Projekt som till övervägande del innebär modifieringar av en produkt eller en lösning som har uppnått RL 9 är inte stödberättigade inom utlysningen. Inom utlysningen stöds inte heller rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

Viktigt att tänka på avseende mognadsgrad

För bedömningen av mognadsgrad är det viktigt att ni lämnar in underlag i ansökan som styrker den nuvarande mognadsgraden för er lösning, till exempel:

- Resultat från tidigare projekt eller tester
- Tredjeparts verifiering
- Resultat från simulering/beräkningar

OBS - Om ni har ett pågående projekt där resultaten ska ligga som grund till det projektet som ansökan gäller ska resultaten från det pågående projektet kunna redovisas i ansökan. Projektet behöver inte vara officiellt avslutat men resultat måste kunna redovisas och styrkas.

Tabell 1 Exempel på kännetecken för mognadsgraderna

	Nivå	Beskrivning/kännetecken
Grundforskning	RL 1	Basforskning. Principer finns antagna men experimentella belägg saknas.
	RL2	Lösning finns formulerad. Grundläggande principer studeras. Både koncept och applikationer finns definierade.
Industriell forskning	RL3	Experimentella belägg finns. De första laborietester är gjorda.
	RL4	Lösningen bekräftad i lab. Småskaliga prototyper konstruerade i labb finns. Även konceptets relation till andra system har bestämts.
	RL5	Lösningen validerad i relevant miljö. Lösningen är testad i verklighetsliknande förhållanden. Systemets livskraft är verifierad.
Experimentell utveckling	RL6	Lösningen demonstrerad i relevant miljö. Prototypsystem testade i avsedd miljö och med avsedd prestanda.
	RL7	Systemprototyp demonstrerad i avsedd operationell miljö i för-kommersiell skala. Demonstration av prototyp i driftsmiljö.
	RL8	Systemet komplett, bekräftat och färdigutvecklat. Funktionen har verifierats i förväntade driftsförhållanden.
	RL 9	Lösningen beprövad och visat sig fungera. Fullt gångbar applikation och lösningen tillgänglig för användarna.
Införande		

Ytterligare om kännetecken för definition av RL 5

Validerad: En validering innebär att lösningen har genomgått och klarat av tester och utvärdering som bekräftar att den fungerar enligt dess avsedda specifikationer och krav.

Relevant Miljö: Testmiljön simulerar på ett realistiskt sätt de förhållanden och scenarier där lösningen förväntas användas när den är fullt utvecklad. Detta kan

bland annat innefatta fysiska, operativa och miljömässiga förhållanden som lösningen kommer att möta i verklig användning.

Verklighetsliknande förhållanden: Tester av lösningen har genomförts under förhållanden som efterliknar de verkliga situationerna där lösningen kommer att användas. Detta inkluderar aspekter som klimatförhållanden, användningsintensitet, interaktion med andra system, och användarbeteende.

Livskraft: Lösningens livskraft avser förmågan att fungera effektivt och hållbart över tid under verklighetsliknande förhållanden. Det innebär att lösningen inte enbart fungerar under kontrollerade laboratorieförhållanden.

2 Viktiga datum

Mina sidor öppnar för ansökningar 12 december 2023.

I utlysningen är det krav att **ansökan ska föregås av en skiss** som skickas in **senast den 15 februari 2024**.

Tidplan för inlämning av skiss och ansökan finns i tabellen nedan.

Sista dag för skiss	Sista dag för ansökan	Tidigaste projektstart	Projektet avslutas senast	Beslut planeras i
15 februari 2024	9 april 2024	15 oktober 2024	31 december 2028	oktober 2024

3 Vem kan söka?

Alla aktörer som kan bidra till utlysningens mål kan söka (se avsnitt 1 i detta dokument). Det kan till exempel vara:

- företag
- kommuner och andra offentliga organisationer
- forskningsorganisationer: Universitet och högskolors samhällsvetenskapliga, humanistiska, tekniska och naturvetenskapliga discipliner, forskningsinstitut samt andra forskningsorganisationer
- civilsamhällesorganisationer

4 Hur bedömer vi din ansökan?

Energimyndigheten bedömer projektförslagen enligt kriterier nedan.

Mognadsgrad (ja/nej)

- Lösningen har genomgått aktiviteter som beskrivs och kännetecknas av steg RL 5, eller motsvarande mognadsgrad, och syftet med projektet är att vid projektslut ha genomgått aktiviteter som beskrivs och kännetecknas av steg RL6 till RL8, eller motsvarande (se Tabell 1).

Potential för energi- och klimatomställning (viktas till 30 %)

- I vilken grad kan lösningen bidra till utvecklingen mot ett hållbart energisystem samt bidra till klimatmålen? Detta kan ske genom exempelvis effektivare resurs- och energianvändning, energieffektivisering, möjliggörande av flexibilitet i energianvändningen, ökad försörjningstrygghet eller ökad tillförsel av fossilfri energi.

Marknadspotential och nyttiggörande (viktas till 20 %)*För produkt-, tjänst-, prototyp- och produktionsdemonstrationer:*

- I vilken utsträckning uppnås en tydlig och konkret kundnytta jämfört med dagens bästa lösningar som skapar utrymme för en realistisk och lönsam affärsmodell?
- I vilken utsträckning bedöms den aktuella lösningen kunna nå en storskalig marknadsspridning och bidra till arbetstillfällen i Sverige och/eller exportintäkter till Sverige?
- I vilken utsträckning beskrivs prioriterad målmarknad med avseende på nuvarande konkurrens, starka trender, troliga förändringar och risk för kommande konkurrens och substitut?
- I vilken grad deltar och bidrar aktörer som ska kommersialisera eller nyttiggöra resultatet?

För systemdemonstrationer:

- I vilken grad kan lösningen skalas upp, tillämpas och spridas vidare, och kunna ge betydande effekt i energisystemet?
- I vilken omfattning finns en plan för spridning av resultaten genom exempelvis kunskapsuppbyggnad, publikationer, kommunikationsinsatser?
- Finns relevanta aktörer med i projektet?

Innovationshöjd eller nyhetsvärde (viktas till 20%)

- I vilken grad innefattar lösningen en ny idé eller innovation?

Projektets genomförbarhet (viktas till 20 %)

- I vilken grad har projektet möjligheten att nå uppställda mål sett till budget, finansiering, tidsplan, projektgruppens sammansättning inklusive deltagande från avnämaren?
- Är målen med projektet mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- Är förslaget till arbetsplan konkret och tidsmässigt realistiskt?
- Har aktörerna rätt kompetens och rätt resurser för att genomföra satsningen?
- Är budgeten rimlig i förhållande till de tänkta insatserna och målen?

Jämställdhet (viktas till 10 %)

- I vilken grad redogör sökanden på ett tydligt sätt om köns- och genusperspektivet är relevant att inkludera respektive inte inkludera i projektet?
- Hur väl är köns- och genusperspektiv inarbetat i projektförslaget, när så är relevant för projektet/syftet?

- Hur väl beaktar sökande jämställdheten vid projektgruppens sammansättning, arbetsfördelning och arbetsvillkor?

5 Detta ska finnas med i ansökan

Följande formella krav gäller för att Energimyndigheten ska kunna pröva ansökan om stöd:

- Ansökan ska föregås av en inlämnad skiss.
- Ansökan som rör projekt med lösningar som ska kommersialiseras på sikt ska innehålla ett LOI (Letter of Intent) med en namngiven kravställande kund.
- Bifoga obligatoriska bilagan *Ytterligare ansökningsfrågor – Pilot och demonstrationsprojekt 2024* till din ansökan. Mallen till bilagan finns att ladda ner på utlysningssidan.
- Bifoga projektledarens och andra nyckelpersoners CV sammanfogat i en bilaga.

OBS – Om ni inte bifogar ovannämnda bilagor, trots en påminnelse med angiven tidsgräns, kommer er ansökan inte ha möjlighet att kunna bifallas.

Var noga när du skriver din ansökan och bifoga relevant material. Läs mer om hur du fyller i ansökan i **Manual för att ansöka om och hantera stöd till forskning och innovation via Mina sidor** ([Manual för forskningsansökningar via Mina sidor](#))

6 Så här ansöker du

Utlysningen består av två steg:

- **Steg 1:** Inlämning av skiss, öppnar den 12 december 2023 och stänger den 15 februari 2024 kl. 23:59.
- **Steg 2:** Inlämning av komplett ansökan öppnar den 2 februari 2024 och stänger den 9 april 2024 kl. 23:59.

Vi lämnar support fram till kl.16.00 de aktuella stängningsdagarna.

6.1 Steg 1: Inlämning av skiss

I skissen beskriver du ditt tilltänkta projekt enligt formuläret för skiss.

- Använd e-tjänsten ”Skisser inför pilot och demonstrationsprojekt” på Mina sidor för att skriva din skiss. (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
- Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatorn**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**,

eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.

- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Skisser inför pilot och demonstrationsprojekt”, som du ska fylla i och skicka in.

Energimyndigheten återkopplar löpande på inskickade skisser. Vi uppmanar dig därmed att skicka in din skiss i god tid. Återkoppling sker främst via "Mina Sidor".

6.2 Steg 2: Inlämning av ansökan

Efter att du fått din återkoppling på inskickad skiss kan du lämna in din ansökan.

I ansökan beskriver du ditt fullständiga projektförslag i ett ansökningsformulär. Den kompletta ansökan inklusive bilagor ligger sedan till grund för bedömningen om projektet ska beviljas stöd eller inte.

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på **Mina sidor** för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
- Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatorn**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”. I formuläret väljer du ”Utlysning pilot och demonstration 2024”.

7 Så mycket stöd kan du få

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på:

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- om projektparten är ett litet eller medelstort företag (SMF)

Alla kostnader i projektet ska vara faktiska och reviderbara vilket innebär att de ska särredovisas i bokföring.

7.1 Stödandel

Stödandelen är andelen av en projektparts stödberättigande kostnader som stödet från Energimyndigheten täcker. I Tabell 2 nedan anges det maximala stödet som ges i utlysningen för olika organisationer samt för kostnader som avser forsknings- och utvecklingsprojekt eller kommersialiseringsfrämjande aktiviteter. För krav på hela projektet se också punkt 1.1.3.

Tabell 2 – Maximal stödandel av stödberättigade kostnader i utlysningen

	Forskning- och utveckling	Kommersialisering
Småföretag	45%	45%
Medelstora företag	35%	35%
Stora företag	25%	
Kommuner och andra offentliga organisationer	50%	
Forskningsorganisation	100%	

1.1.1 Stöd till forsknings- och utveckling

Stödet till företag för forsknings- och utveckling beviljas enligt 15 § 2p. förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet samt 12 § förordning (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet.

Stöd till forskningsorganisationer, kommuner och andra offentliga organisationer beviljas enligt 15 § 3 p. förordning (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet.

1.1.2 Stöd till kommersialiseringsfrämjande aktiviteter

Stöd till kommersialiseringsfrämjande aktiviteter beviljas endast till SMF.

Maximalt stödbelopp för kommersialiseringsaktiviteter är i denna utlysning 500 000 kr per projekt.

Dessa aktiviteter ska redovisas i ett eget arbetspaket och kan till exempel vara:

- Framtagande eller utveckling av affärsplan och marknadsstrategi
- Affärsutveckling med fokus på jämställdhet och köns- och genusperspektiv i innovationen
- Planering och genomförande av inledande marknadsinsatser
- Förberedelser inför en internationalisering
- Marknadsundersökningar och mässor
- Förberedande underlag inför nästkommande investeringar
- Finansieringsstrategi samt finansieringsplan
- Arbete med strategi för immateriella tillgångar (IP-strategi).
- Arbete med framtagande av patentansökningar, varumärkesansökningar, designskydd (gäller dock inte årsavgifter till Patent och registreringsverket).
- Andra innovationsrådgivningstjänster, så som rådgivning kopplat till relevanta standarder, avtal och föreskrifter
- Aktiviteter för affärsutveckling, arbete med IP (Intellectual Property)

Stödet beviljas enligt följande stödgrunder:

- Stöd av mindre betydelse (så kallat de minimis-stöd) enligt 2 § andra punkten i förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet.

- Startstöd till nystartade företag enligt 10 § i förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet.
- Innovationsstöd till små och medelstora företag enligt 15 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning, utveckling och innovation inom energiområdet.

1.1.3 Företagens storlek

Företagens storlek bestäms enligt reglerna i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i kommissionens Användarhandledning om definitionen av SMF-företag. Läs mer om detta i [Bilaga 1](#) avsnitt Stödets storlek beror på företagets storlek.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1](#) och [Bilaga 2](#).

8 Vad händer efter att du lämnat in skiss/ansökan?

Det är den version av skiss/ansökan som du skickat in före utlysningens stängningsdatum som ligger till grund för Energimyndighetens bedömning.

8.1 Skiss

Baserat på skissen kommer du få en rekommendation:

- Projektförslaget bedöms passa in i utlysningen och du kan lämna en fullständig ansökan. Du kan eventuellt få en återkoppling om brister som bör adresseras i fullständig ansökan.
- Projektförslaget passar inte in i utlysningen och vi rekommenderar att du inte lämnar in en ansökan. Du guidas eventuellt till någon av våra andra satsningar där ditt projektförslag skulle passa bättre.

OBS - Oavsett rekommendation utifrån skissen har ni rätt skicka in en ansökan.

8.2 Ansökan

Inkomna ansökningar granskas och bedöms i ett antal steg:

1. Granskning av om ansökan är komplett och om alla formella krav är uppfyllda innan ansökan lämnas för bedömning av minst tre sakkunniga.
2. Ansökan bedöms. Det är den version av ansökan som du lämnat in före utlysningens stängning som bedöms. Energimyndigheten kan komma att begära att du kompletterar ansökan om vi finner skäl för det. De sakkunniga agerar rådgivande till Energimyndigheten.
3. Energimyndigheten gör en sammanvägning och slutgiltig bedömning av ansökningarna.

För att bedöma stödmottagande organisations resurser och förmåga att finansiera sin del av projektet samt förvalta bidragsmedlen gör Energimyndigheten en

kreditupplysning. Energimyndigheten kan även komma att göra en kreditupplysning på sökandes styrelse samt ägare samt på andra aktörer i projektet, till exempel samarbetspartners.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om er ansökan. När beslut har fattats meddelas du och kan ta del av det fullständiga beslutet via Mina sidor.

Kommunikation under handläggningen av din ansökan kommer främst att ske genom Mina sidor.

Utbetalning av stödet sker enligt den utbetalningsplan som finns i beslutet. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd ([Bilaga 2](#)).

9 Utlysningen är en del av programmet Pilot och demonstration

Programmet Pilot och demonstration verkar för att ta innovationer från forskning till marknad. Programmet bidrar till ett hållbart energisystem genom att öka förutsättningarna för att innovativa lösningar ska göra insteg på marknaden, skalas upp och spridas för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling, en effektiv energianvändning samt en trygg och uthållig energitillförsel. Projekten inom programmet ska, på ett tydligt sätt, bidra till utvecklingen mot ett ekonomiskt och ekologiskt hållbart energisystem med fokus på områden som har förutsättningar för tillväxt och export. Kommersialisering av nya lösningar, produkter och tjänster står i fokus för programmet vilket innebär att kravställare på ett tydligt sätt kopplas till projekten.

[Länk till webbsidan för programmet Pilo och demo](#)

Om du har frågor så når du oss genom att mejla till skiss@energimyndigheten.se

Bilaga 1. Vilka aktiviteter kan vi få stöd för?

1 Allmänt

1.1 Stöd till företag

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad.

Hur stort stöd ert företag kan få styrs av EU:s statsstödsregler.

Energimyndigheten får lämna stöd i enlighet med förordningen (EU) nr 651/2014¹ samt förordningen (EU) nr 1407/2013². Stödets storlek beror bland annat på vilka projektaktiviteter ert företag avser att genomföra och i vissa fall även på företagets storlek. I vissa fall gäller en högsta tillåten stödnivå, uttryckt som en procentsats (%) av de stödberättigande kostnaderna, medan i andra fall gäller en högsta tillåten beloppsgräns.

1.1.1 Små och medelstora företag (SMF)

Företagets storlek bedöms enligt reglerna i bilaga I till förordningen (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i EU-kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.³ Vid bedömning av företagets storlek ska hänsyn tas till antalet anställda, företagets årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag.

För att kunna räknas som ett **litet företag** krävs dels att företaget har färre än 50 anställda, dels att antingen företagets årsomsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett **medelstort företag** krävs dels att företaget har färre än 250 anställda, dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller att företagets balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro (se tabell 1).

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2023/1315 av den 23 juni 2023 (EUT L 167, 30.6.2023, s. 1).

² Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 24.12.2013, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2020/972 av den 2 juli 2020 (EUT L 215, 7.7.2020, s. 3).

³ Handledningen finns tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-sv>

Tabell 1. Definition av företagens storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning eller balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till förordningen (EU) nr 651/2014 samt på s. 15-23 i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.

1.1.2 Indirekta kostnader

Stödmottagare som är företag (dvs. bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader från Energimyndigheten. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

1.2 Stöd till aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet

Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd med upp till 100 procent av sina stödberättigande kostnader.

1.2.1 Indirekta kostnader

Följande regler gäller för indirekta kostnader när stödmottagaren bedriver icke-ekonomisk verksamhet:

- Universitet och högskolor får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- Övriga stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 procent på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

1.3 Stöd till utländska aktörer

För att kunna få stöd från Energimyndigheten krävs som utgångspunkt att sökanden har ett driftställe eller filial i Sverige vid tidpunkten för stödets utbetalning.⁴ I övrigt är Energimyndigheten restriktiv med att lämna stöd till

⁴ Se artikel 1.5 a) i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan dock välja att inte bevilja stöd till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier 1-3 anses vara uppfyllda.

1.4 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten

När Energimyndighetens lämnar stöd till företag, täcker stödet oftast inte hela kostnaden för de projektaktiviteter som ni söker stöd för. När så är fallet, måste ni antingen själva stå för den resterande kostnaden eller hitta annan privat finansiering för att täcka den resterande kostnaden som Energimyndigheten inte finansierar.

Den delen av era stödberättigande kostnader som Energimyndigheten inte finansierar kallas för samfinansiering. Observera att någon annan aktör än ni själva inte kan samfinansiera era stödberättigande kostnader genom egeninsatser (s.k. in-kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos er, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för er.

Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på samfinansiering av stödmottagande företags kostnader än vad förordningen (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även komma att kräva samfinansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

1.4.1 Samfinansiering genom annat statligt stöd

Om ni är ett företag, får samfinansiering av era stödberättigande kostnader inte ske med offentliga (statliga regionala eller kommunala) medel. Detta beror på att det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.⁵ Om ert företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, behöver ni meddela Energimyndigheten om det. Detta är viktigt för att undvika att ni senare kan bli återbetalningsskyldiga för beviljat stöd.

⁵ Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Om ni har tagit emot annat statligt stöd (inklusive regionalt eller kommunalt stöd) för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, ska ni ange det som ”offentlig finansiering” i ansökningsformuläret.

1.4.2 Samfinansiering genom centralt förvaltd unionsfinansiering

Om ni har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. Horisont Europa och Innovationsfonden) för samma kostnader, behöver ni meddela Energimyndigheten om det när ni ansöker om stöd av oss. Detta är viktigt för att undvika eventuell återbetalningsskyldighet, eftersom det sammanlagda stödet från EU:s institutioner och Energimyndigheten för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.⁶

Om ni har tagit emot centralt förvaltd unionsfinansiering för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, ska ni ange det som ”offentlig finansiering” i ansökningsformuläret.

2 Vilka projektaktiviteter kan vi få stöd för?

Förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet ger Energimyndigheten möjlighet att lämna statligt stöd till företag enligt förordningen (EU) nr 651/2014 samt s.k. stöd av mindre betydelse enligt förordningen (EU) nr 1407/2013. Nedan sammanfattas villkoren som gäller för de stödgrunder som Energimyndigheten bedömer som särskilt relevanta i denna utlysning. Stöd till icke-ekonomiska aktörer (dvs. som inte bedriver ekonomisk verksamhet) lämnas för motsvarande aktiviteter enligt 15 § 3 förordningen (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet.

2.1 Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt

Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas enligt 12 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 25 i förordningen (EU) nr 651/2014.

2.1.1 Projektaktiviteterna ska ingå i en forskningskategori

Ni kan få stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt som i sin helhet ingår i någon eller några av följande forskningskategorier: grundforskning, industriell forskning, experimentell utveckling eller genomförbarhetsstudier. Definitionerna för de olika forskningskategorierna anges i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Forskningskategorier i forsknings- och utvecklingsprojekt

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
------------------------------	---

⁶ Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	<p>planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster, inbegripet digitala produkter, processer eller tjänster, inom något område eller inom någon teknik, bransch eller sektor (inbegripet men inte begränsat till digitala industrier och digital teknik, såsom superdatorer, kvantteknik, blockkedjeteknik, artificiell intelligens, cybersäkerhet, stordata och molnteknik).</p> <p>Industriell forskning inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.</p>
Experimentell utveckling	<p>att förvärvande, kombination, utformning och användande av befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter i syfte att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster, inbegripet digitala produkter, processer eller tjänster, inom något område eller inom någon teknik, bransch eller sektor (inbegripet men inte begränsat till digitala industrier och digital teknik, såsom superdatorer, kvantteknik, blockkedjeteknik, artificiell intelligens, cybersäkerhet, stordata och molnteknik eller spetsteknologi). Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.</p> <p>Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.</p> <p>Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, produktionslinjer, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.</p>

2.1.2 Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om de projektaktiviteter som ni söker stöd för utgör forskning eller utveckling:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de

avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.

- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

Särskilt om konsultkostnader

Om den person som utför konsulttjänsten är anställd i projektpartens koncernföretag, intresseföretag eller i ett företag som står under bestämmande inflytande av en närstående till projektparten kan kostnaden för en konsulttjänst dock vara stödberättigande trots att aktören inte är extern. Kostnaden som får tas upp som stödberättigande är då ett belopp som motsvarar den faktiska personalkostnaden (bruttolön och lönebikostnad), men maximalt 800 kr/timme i genomsnittlig kostnad hos den aktören för personen i fråga. Marknadsmässig konsulttaxa får alltså i dessa fall inte tas upp som stödberättigande kostnad. I dessa fall ska kostnaderna tydligt särredovisas under köpta tjänster.

2.1.3 Maximalt tillåtna stödnivåer

Hur stort stöd ni som genomför ett forsknings- och utvecklingsprojekt kan få beror bland annat på vilken forskningskategori projektaktiviteterna bedöms tillhöra och om ni är ett litet, medelstort eller ett stort företag. För de olika forskningskategorierna gäller olika maximala stödnivåer, uttryckt som andel i procent (%) av de stödberättigande kostnaderna.

I tabell 3 anges vilka maximala stödnivåer som gäller för de olika forskningskategorierna.

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Forskningskategori	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

2.2 Stöd till nystartade företag

Startstöd till nystartade företag lämnas enligt 10 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 22 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Startstöd kan lämnas till **icke-börsnoterade små företag** som **inte är äldre än fem år**. Femårsperioden räknas från företagets registrering. För företag som inte omfattas av registreringsskyldigheten anses den femåriga stödberättigande perioden börja löpa från och med den tidpunkt då företaget antingen inleder sin ekonomiska verksamhet eller den tidpunkt då det blir skattskyldigt för sin ekonomiska verksamhet, beroende på vilket infaller först.

Att företaget inte får vara börsnoterat innebär att företaget inte får vara officiellt noterat på en fondbörs. Företaget får dock vara noterat på en alternativ handelsplattform.⁷ Med **alternativ handelsplattform** avses en multilateral handelsplattform (MTF-plattform) i den mening som avses i artikel 4.1.22 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU⁸ där minst 50 % av de finansiella instrument som tas upp till handel ges ut av små och medelstora företag.⁹

För att startstöd ska kunna lämnas, måste företaget dessutom uppfylla *alla* följande villkor:

- företaget har inte övertagit något annat företags verksamhet, såvida omsättningen för den övertagna verksamheten utgör mindre än 10 % av det stödberättigande företagets omsättning under beskattningsåret före övertagandet,
- företaget har ännu inte ha delat ut vinst, och
- företaget har inte förvärvat något annat företag eller har inte bildats genom en fusion, såvida inte det förvärvade företagets omsättning utgör mindre än 10 % av det stödberättigade företagets omsättning under det beskattningsår som föregick förvärvet eller omsättningen för det företag som bildats genom en fusion är mindre än 10 % högre än den sammanlagda omsättning som de fusionerande företagen hade under det beskattningsår som föregick fusionen.

Företag som har bildats genom en koncentration mellan företag som är stödberättigade enligt artikel 22 i förordningen (EU) nr 651/2014 ska dock också

⁷ Artikel 2.76 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁸ Med "multilateral handelsplattform (MTF-plattform)" avses enligt artikel 4.1.22 i direktiv 2014/65/EU ett multilateralt system som drivs av ett värdepappersföretag eller en marknadsoperatör och som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument – inom systemet och i enlighet med icke-skönsmässiga regler – så att detta leder till ett kontrakt i enlighet med avdelning II i direktivet.

⁹ Artikel 2.81 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

betraktas som stödberättigade företag i upp till fem år från dagen för registreringen av det äldsta av de företag som slås samman.

Startstöd kan lämnas i form av bidrag på högst 500 000 euro. Energimyndigheten behöver vid beviljandet av startstöd beakta tidigare startstöd som det sökande företaget eventuellt har mottagit från olika offentliga stödgivare (statliga, regionala eller kommunala). Ni som ansöker om startstöd till nystartade företag behöver därför lämna in till Energimyndigheten en redogörelse av tidigare startstöd som ni eventuellt har mottagit i enlighet med artikel 22 i förordningen (EU) nr 651/2014 (antingen från Energimyndigheten eller från en annan offentlig stödgivare).

Stöd till nystartade företag får **inte** lämnas till företag som är verksamma inom **primär jordbruksproduktion**.¹⁰

2.3 Stöd av mindre betydelse

Energimyndigheten kan lämna stöd av mindre betydelse (även s.k. de minimis-stöd eller försumbart stöd) enligt 2 § andra punkten i förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet. För att stöd av mindre betydelse ska kunna lämnas, behöver det sökande företaget uppfylla villkoren i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013.

Stöd av mindre betydelse kan som **huvudregel** lämnas upp till ett takbelopp motsvarande 200 000 euro under en period av tre beskattningsår, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår.

För företag som utför **godstransporter på väg för annans räkning** gäller dock ett lägre takbelopp motsvarande 100 000 euro under samma treårsperiod, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår. För dessa företag gäller också att stödet inte får användas för inköp av vägtransportfordon.

Takbeloppen avser bruttobelopp, dvs. belopp före avdrag för skatt eller andra avgifter. Observera också att om ditt företag ingår i en koncern, gäller takbeloppet för stöd av mindre betydelse som lämnats i Sverige till hela koncernen.

Stöd av mindre betydelse får **inte** lämnas till företag som är verksamma inom **fiske- och vattenbrukssektorn**¹¹, och inte heller till företag som är verksamma inom **primärproduktion av jordbruksprodukter**¹². Stöd av mindre betydelse

¹⁰ Artikel 1.3 b) kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Med primär jordbruksproduktion avses enligt art. 2.9 i samma förordning produktion av produkter från jorden och från uppfödning, som förtecknas i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, utan att några andra vidare processer utförs som förändrar dessa produkters natur.

¹¹ Inom fiske- och vattenbrukssektorerna berörs all verksamhet i samband med produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter, jfr. europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 (EUT L 354 28.12.2013, s.1).

¹² Med primärproduktion avses produktion, uppfödning eller odling av primärprodukter, inklusive skörd, mjölkning och produktion av livsmedelsproducerande djur före slakt.

får inte heller lämnas till **exportrelaterad verksamhet**. Det innebär att stödet inte får vara direkt knutet till exporterade volymer, till upprättandet eller driften av ett distributionsnät eller till andra löpande utgifter som har samband med exportverksamhet.

Vid beräkning av hur mycket stöd av mindre betydelse ert företag kan få, ska allt stöd av mindre betydelse som företaget har erhållit från olika offentliga stödgivare (stat, region eller kommun) under de tre senaste beskattningsåren räknas ihop. Företag som ansöker om stöd av mindre betydelse ska därför i samband med sin ansökan om stöd lämna in ett intyg till Energimyndigheten där företaget anger allt annat stöd av mindre betydelse som det har erhållit de tre senaste beskattningsåren.

2.4 Innovationsstöd till små och medelstora företag

Innovationsstöd till små och medelstora företag lämnas enligt 15 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 28 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Följande kostnader är stödberättigande:

- a) Kostnader för att anskaffa, validera och försvara patent och andra immateriella tillgångar.
- b) Kostnader för utstationering av högkvalificerad personal från en organisation för forskning och kunskapsspridning eller ett stort företag, som arbetar med forskning, utveckling och innovation i en nyinrättad funktion inom det stödmottagande företaget och som inte ersätter annan personal.
- c) Kostnader för innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödjande tjänster, inbegripet tjänster som tillhandahålls av forskningsinstitut och organisationer för kunskapsspridning, forskningsinfrastrukturer, testnings- och experimentinfrastruktur eller innovationskluster.

Med **immateriella tillgångar** avses tillgångar som saknar fysisk eller finansiell gestaltning, t.ex. patent, licenser, know-how eller andra immateriella rättigheter.¹³

Med **innovationsrådgivningstjänster** avses rådgivning, stöd eller utbildning på områdena kunskapsöverföring, förvärv, skydd eller utnyttjande av immateriella tillgångar eller användning av standarder och föreskrifter i vilka de ingår, samt rådgivning, stöd eller utbildning som gäller införande eller användning av

¹³ Artikel 2.30 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

innovativ teknik och innovativa lösningar (inbegripet digital teknik och digitala lösningar).¹⁴

Med **innovationsstödjande tjänster** avses tillhandahållande av kontorslokaler, databaser, molntjänster och datalagringstjänster, bibliotek, marknadsundersökningar, laboratorier, kvalitetsmärkning, testning, experiment och certifiering eller andra närliggande tjänster, inbegripet sådana tjänster som tillhandahålls av forskningsinstitut och organisationer för kunskapspridning, forskningsinfrastruktur och testnings- och experimentinfrastruktur eller innovationskluster, i syfte att utveckla mer effektiva eller tekniskt avancerade produkter, processer eller tjänster, inbegripet genomförande av innovativ teknik och innovativa lösningar (inbegripet digital teknik och digitala lösningar).¹⁵

Innovationsstöd till små och medelstora företag får lämnas med maximalt 50 % av de stödberättigande kostnaderna. När det gäller kostnader för **innovationsrådgivningstjänster** och **innovationsstödjande tjänster**, får stödnivån dock höjas upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna, under förutsättning att det totala stödbeloppet för innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödjande tjänster inte överstiger 220 000 euro per företag under en treårsperiod. Ni som ansöker om stöd för kostnader i form av innovationsrådgivningstjänster och/eller innovationsstödjande tjänster, behöver därför lämna in till Energimyndigheten en redogörelse av tidigare innovationsstöd som ni eventuellt har mottagit för innovationsrådgivningstjänster och/eller innovationsstödjande tjänster i enlighet med artikel 28 i förordningen (EU) nr 651/2014 (antingen från Energimyndigheten eller från en annan offentlig stödgivare).

¹⁴ Artikel 2.94 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

¹⁵ Artikel 2.95 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Vid projekt med flera projektparter avses med *koordinator* den projektpart som samordnar projektet, tar emot stödet från Energimyndigheten och som vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet i enlighet med Energimyndighetens beslut.

1 § Allmänt

Stödet beviljas för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får erforderliga medel från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinators åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinatören följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare. Det åligger koordinatören

- att ha behörighet att företräda övriga stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten
- att ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd
- att överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd
- att på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna

- att omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten
- att under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §
- att säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §
- att ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projektid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projektiden är inte stödberättigande.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för direkta lönekostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

- För *övriga stödmottagare* (som inte är universitet eller högskolor) gäller att de totala stödberättigande lönekostnaderna kan uppgå till en genomsnittlig kostnad om maximalt 800 kr/timme. Kostnaden ska i enlighet med de allmänna kraven i 3.1 vara faktisk, vilket innebär att kostnaden *inte* får vara en schablon. Det innebär att om de faktiska lönekostnaderna är högre än 800 kr/timme, är högst 800 kr/timme stödberättigande. Omvänt gäller att om de faktiska kostnaderna understiger 800 kr/timme, ska de lägre, faktiska kostnaderna tas upp. Genomsnittlig kostnad betyder att om en stödmottagare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet, får den genomsnittliga lönekostnaden uppgå till högst 800 kr/timme för att vara stödberättigande. Beräkningen ska göras utifrån de totala faktiska lönekostnaderna delat med totalt antal timmar nedlagda i projektet. Om resultatet vid beräkningen överstiger 800 kr/timme, ska lönekostnaderna minskas vid redovisning till Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projektiden. Detta gäller t.ex. löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- *Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet* kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten och att stödmottagaren tydligt särskiljer sin icke-ekonomiska verksamhet, dess kostnader och finansiering från sin ekonomiska verksamhet.
- *Stödmottagare som är företag* (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

4 § Utbetalning av bidrag

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av bidrag sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Stödmottagaren ska skicka in verifikationer för de redovisade

kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalda medel i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter, etc.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

7 § Rapportering och uppföljning

Rapportering och uppföljning ska ske i enlighet med Energimyndighetens anvisningar och beslut om stöd.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, landsting, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

8 § Ändringar i projektet

Stödmottagaren ska i förväg skriftligen ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd. Detta gäller t.ex. byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller anstånd med rapportering till Energimyndigheten. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom den kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med tio (10) procent. Stödmottagaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger tio (10) procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Stödmottagaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Stödmottagaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om t.ex. den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

12 § Återbetalning av ej upparbetade medel

Beviljade och utbetalda medel som inte har förbrukats av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter inlämnande av ekonomisk slutredovisning meddelar Energimyndigheten om återbetalningsskyldighet föreligger och med vilket belopp.

13 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- 1 den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- 2 stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- 3 villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan föreligger. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om

tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Statens energimyndighet ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet jämte ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.